

Osallistujat

Katri Niskanen, TEM (pj)
Martta Valanta, TEM (sihteeri)
Jukka Haapamäki, OKM
Jukka Erkkilä, VM
Pekka Lindroos, SM
Iida Niemi, UM
Joonas Halla, BF
Juhani Ruutu, Poliisihallitus
Kristel Stenman-Huuskonen, DVV
Samuel Rinnetmäki, Findynet (kohdan 2 käsittelyn ajan)
Annika Koli, Findynet (kohdan 2 käsittelyn ajan)
Anna Grant, Sitra (kohdan 2 käsittelyn ajan)
Perttu Jämsén, Sitra (kohdan 2 käsittelyn ajan)

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avannut kokouksen klo 9:01.

2. Selvitys maahanmuuton sujuvoittamisen teknisistä ratkaisuvaihtoehdoista sekä maahantulon sujuvoittamisen kokeiluhanke / Samuel Rinnetmäki, Findynet – Annika Koli, Findynet – Anna Grant, Sitra – Perttu Jämsén, Sitra

Teknisiä ratkaisuvaihtoehtoja koskevassa selvityksessä keskeisiksi haasteiksi on tunnistettu prosessien viiveet ja erilaiset odotusajat, työläs fyysinen asiointi, samojen tietojen antamisen toisteisuus sekä perheenjäsenten asioiden käsittely toisistaan erillään. Asiointia voitaisiin sujuvoittaa ja palveluita aloittaa aikaisemmin, jos kyvykkyyksinä mahdollistettaisiin ensitunnistaminen lähtömaan asiakirjoista, henkilöllisyyden osoittaminen, henkilötunnuksen saaminen, oleskelulupakortin osoittaman oleskeluoikeuden olemassaolo, työehtojen varmistaminen oleskelulupaa ja veroasiointia varten, kotikuntarekisteröinti, verokortti palkanmaksua varten, veronumero sitä tarvitseville sekä palkan maksaminen. Näiden kyvykkyyksien jälkeen henkilön katsotaan olevan samalla viivalla maassa jo oleskeleviin nähden.

Sähköisen asioinnin toteutusmalleja kyvykkyyksiä teknisesti ratkaisemaan on useita. Suorat integraatiot perustuvat palvelinten välisiin yhteyksiin ja automatisoituun tiedonvaihtoon. Asiakkaan näkökulmasta ne ovat usein sujuvin tapa, mutta tietojärjestelmien kannalta

mahdollisesti raskas, jos toteuttaminen edellyttää paljon integraatioita. Sanomaoperaattorit toimivat sanomien perusteella erityisesti tiheään tietojen vaihtoon eli kun asiassa tapahtuu jotain uutta, tästä muodostuu sanoma. MyData-operaattorit perustuvat tiedon lupaperusteiseen jakamiseen. Keskitetty tietovaranto ei tarjoa asiointitoiminnallisuutta, vaan perustuu tiedon keskitettyyn hallintaan eli on muodoltaan selkeästi yhteen kuuluvan tiedon arkisto. Keskitetty asiointipalvelu taas toimii asiakkaan prosessin ohjaamiseen erityisesti yhteen asiaan keskittyen. Maahanmuuton kokonaisuuteen liittyen palvelusta tulisi lähtökohtaisesti liian suuri, jos kaikki palvelut kytkettäisiin samaan kokonaisuuteen. Digitaaliset todisteet lompakossa voivat mahdollistaa useita asioita ja vastaavat tarpeeseen vahvistetulle tiedolle. Vertailun perusteella yksi sähköisen asiointin toteutusmalli ei sovellu kaikkien kyvykkyyksien toteuttamiseen, vaan ratkaisuita on jaettava tarpeen ja priorisoinnin mukaan.

Mahdollisuuksia teknisen toteutuksen kannalta relevantteina muutoksina on tunnistettu selvityksessä useita. Ensimmäkin henkilötunnusta varmuustasoltaan alemman tasoisen tunnisteen käyttöönotto mahdollistaisi henkilötunnuksen myös henkilöille, jotka eivät nykyisellään sitä saa. Toisaalta riskinä on, että henkilötunnuksia annetaan liikaa vaarantaen väestötietojärjestelmän integriteetin. Etäensitunnistuspalvelu puolestaan voisi keventää taakkaa toiseen maahan tunnistamista varten matkustamiseen liittyen, mutta toisaalta teknisiä järjestelmiä on mahdollista harhaanjohtaa. Sähköisen tunnistamisen väline puolestaan mahdollistaisi sähköisen asiointin. Oleskelulupakortin käytön mahdollistaminen myös tunnistamiseen voisi aikaistaa tunnistamispalveluita ja säästää resursseja. Tunnistamiskäyntejä nähdään syytä keskittää, jotta tehtyä tunnistusta voitaisiin käyttää muihinkin tarkoituksiin. Sähköisiä asiointipalveluita käytettäessä digitaalisella oleskeluluvalla olisi helpoin tapa todistaa oleskeluoikeus. Työsuhteen tietojen välittäminen nähdään perusteltuna mahdollisuutena, sillä useissa prosesseissa katsotaan henkilön työsuhtetietoja. Keskusteltiin, ettei mikään yksittäinen asia ratkaise kaikkia ongelmia, vaan tulee katsoa kokonaisuuden koostuvan monista palasista, joita kannattaa edistää.

Maahantulon sujuvoittamisen kokeiluhankkeen tavoitteena on tunnistaa ja kokeilla konkreettisia tapoja sujuvoittaa EU-/ETA-alueen ulkopuolelta tulevan työntekijän prosesseja työtarjouksesta ensimmäiseen palkanmaksuun. Kokeiluun valitaan esimerkkejä niistä spesifeistä tiedoista, joita kukin toimija tarvitsee, ja laaditaan analyysit arvioimaan, miten kokeilu voidaan viedä pidemmälle tuotantoon. Hankkeessa mukana on muun muassa työnantajatahoja, viranomaisia, pankkeja ja kuntia. Kokeilu rakentuu prosessisuunnittelusta, konkreettisista kokeiluista sekä jatkoetenemispolusta saatujen oppien perusteella.

Kokeiluhankkeessa on käyty organisaatiokohtaisia keskusteluja kehittämistarpeiden ja nykytilan haasteiden tunnistamiseksi, joiden perusteella on valittu neljä teemaa tarkempaan työpajakäsittelyyn. Työpajat on järjestetty liittyen työsuhteen tietoihin, henkilötunnuksen antamiseen, henkilötunnuksen hyödyntämiseen ja alemman varmuustason henkilötunnukseen sekä etäensitunnistamiseen. Lisäksi eri toimijoilta selvitetään, mitä todisteita ja tietotarpeita heillä on ja mihin spesifiin tarpeeseen, mitä todisteissa pitäisi olla ja kenelle siitä on hyötyä.

Alustavasti kokeiluiksi tunnistettuja ehdokkaita ovat etäensitunnistaminen, alemman varmuustason henkilötunnuksen antaminen ja hyödyntäminen sekä digitaalisten todisteiden ja lompakoiden käyttö. Näillä nähdään mahdollisuuksia muun muassa ajan ja resurssien säästön näkökulmasta, tunnistamisen ja tiedon luotettavuuteen, rekisterien välisessä eheydessä sekä sektorirajojen ylittämässä. Vastaavasti taas kokeiluissa välitettäväksi tiedoiksi on pohdittu henkilöllisyyteen ja henkilötunnuksen liittyviä tietoja, työsuhteen tietoja, tietoa oleskeluoikeudesta, verokorttia sekä pankkitiliä.

Hankkeen odotuksina on tunnistaa erityisesti kokeilun kannalta ratkaisuita, jotka hyödyttävät mahdollisimman laajasti eri toimijoita ja mitä tekeminen todella vaatisi. Lähtökohtana pidetään, että maahan-tulijan kannalta sujuvuus tarkoittaa työn ja kustannusten vähene-mistä. Kokeiluilla saadaan ymmärrystä ratkaisuiden mahdollisista hyödyistä, riskeistä ja kustannuksista. Ensimmäiset kokeilut tehdään kevään aikana, joiden perusteella kesän jälkeen kerätään opit ja analyysit jatkoetenemistä varten. Keskusteltu, että päätöksentekoa varten konkretia ja kokeilut ovat tärkeää tietoa. Hankkeen loppumuotona on tarkoitus tehdä mahdollisimman konkreettisia ja demotta-vissa olevia versioita, joiden etenemistä vaativat suunnitelmat, suositukset ja analyysit kerätään kirjalliseen raporttiin.

3. Selvityshankkeen ajankohtaiset

Muistutettu selvitysraportin kommentoinnista. Keskusteltu loppuke-vään aikatauluista ja teknisen selvityksen liittämistä osaksi selvi-tysraporttia.

4. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:02.